

VECKANS FRÅGA, VECKA 14–15 (1–12.4.2026)

ANTAL RESPONDENTER: 611

Felmarginalen är 4 procent och därmed kan svaren anses spegla åsikterna hos befolkningen i Jakobstad.

FÄBODA

Invånarna ställdes frågorna: *”Denna enkät är en del av Fäbodaprojektet som startade i januari 2025 och syftar till att involvera regionens invånare i att utveckla Fäboda-området tillsammans. Projektet genomförs av Centria yrkeshögskola och det Arktiska museet Nanoq i samarbete med staden Jakobstad, föreningar och företag i området samt framför allt er, invånarna i regionen. Projektet är ett Leader-projekt finansierat av Aktion Österbotten och övriga finansörer är Svenska Kulturfonden och Keskitien säätiö.*

Fäbodaprojektet har varit i gång i lite över ett år och avslutas nu kommande höst. Under denna tid har vi ordnat mångsidiga evenemang, såsom städtalkon, sommargympa, en sommarlägerdag för barn, en svampkurs, ett julevenemang vid eldstaden samt en vinterdag där vi bland annat övade iverlöshet. Under våren kommer vi ännu att ordna en skogsutflykt med hjälp av kartappar samt ett övernattningsevenemang.

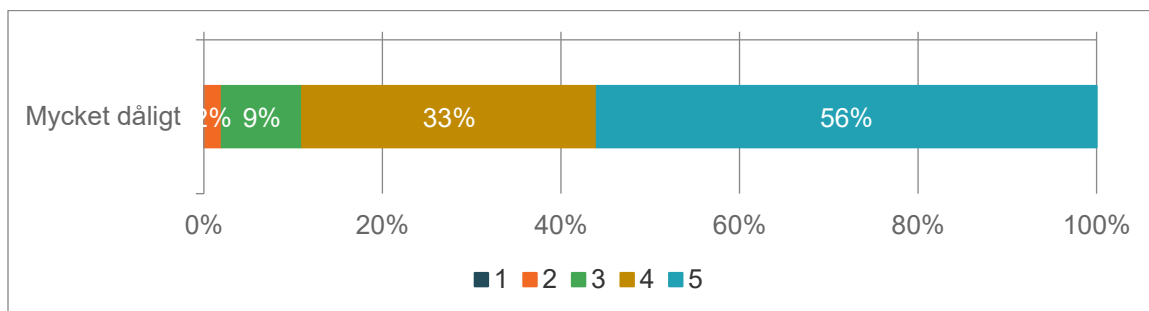
Under projektets gång har det blivit tydligt att människor uppskattar när det händer saker i Fäboda, och de deltar gärna när det informeras tillräckligt bra om evenemangen. Deltagandet har varit jämnt fördelat över hela året, och till vår glädje har även vinterevenemangen varit populära.

Nu vill vi höra hur vi tillsammans kan påverka Fäbodas framtid. Vilken typ av verksamhet önskar du framöver? Skulle det vara bra att grunda en gemensam Fäbodaförening som fungerar som en samlade kraft i området? Och om en Fäbodaförening grundas, på vilket sätt eller hur skulle du vilja delta i dess verksamhet?

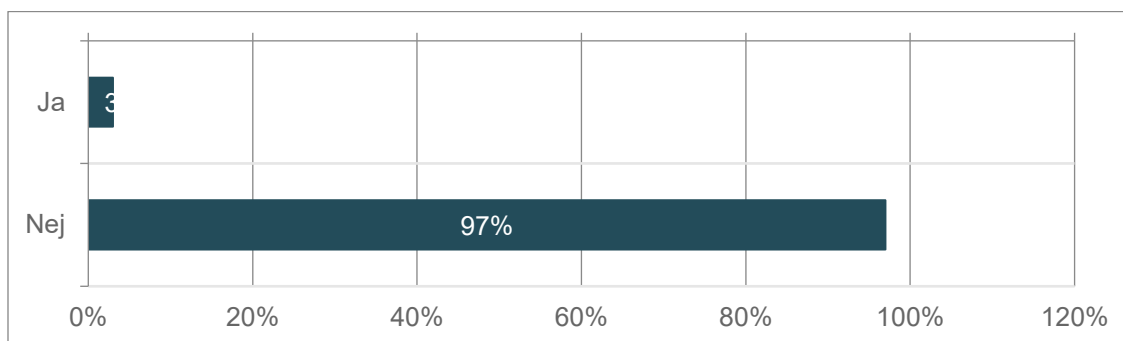
Tack för att du svarar och delar dina tankar om Fäboda!

Trivsel och trygghet

Hur trivs du i området? (skala 1–5) 1 = Mycket dåligt, 5 = Mycket bra”

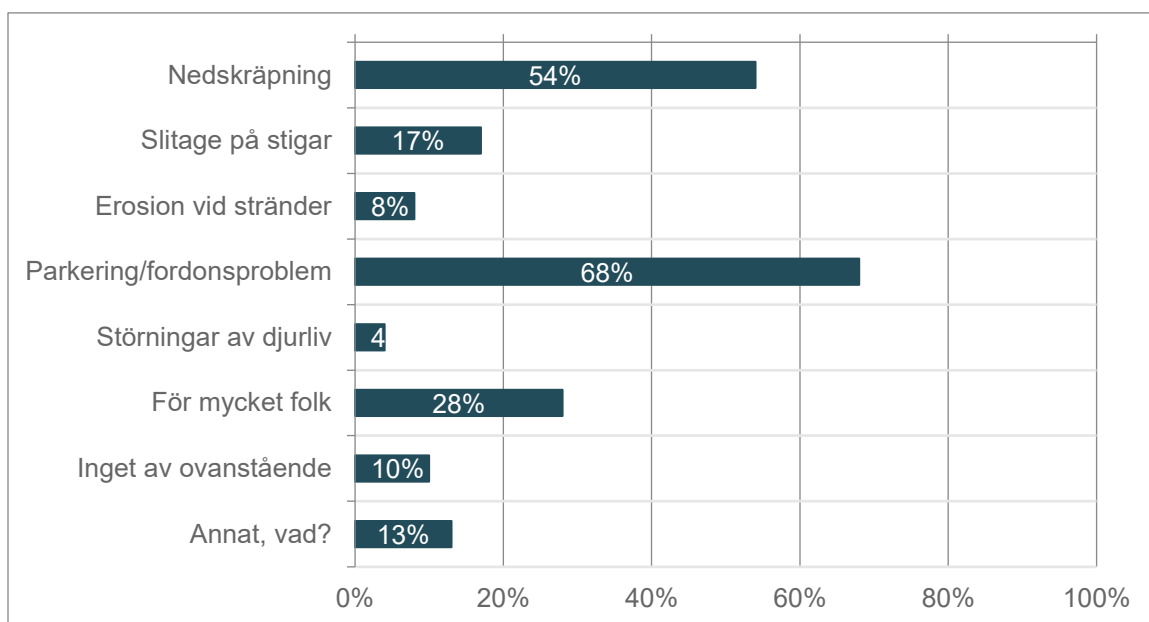
"Har du känt dig otrygg vid något tillfälle?"

De som svarade nej (13 personer) fick följdfrågan: **"Beskriv närmare"**

Otrygghet i Fäboda upplevs främst vid tillfällen med mycket folk, trängsel och högljudda grupper, särskilt under sommaren och sena kvällar. Bristande belysning, ödslighet och upplevt stökigt eller hänsynslöst beteende bidrar till social oro, även om konkreta incidenter sällan nämns. Trafikproblem, såsom överfull parkering, hård bilkörning och osäkra cykelvägar, påverkar trygghetskänslan negativt. Därutöver lyfts oro för oansvarig eldning, bristande skyltning samt risker kopplade till bad- och vattensäkerhet.

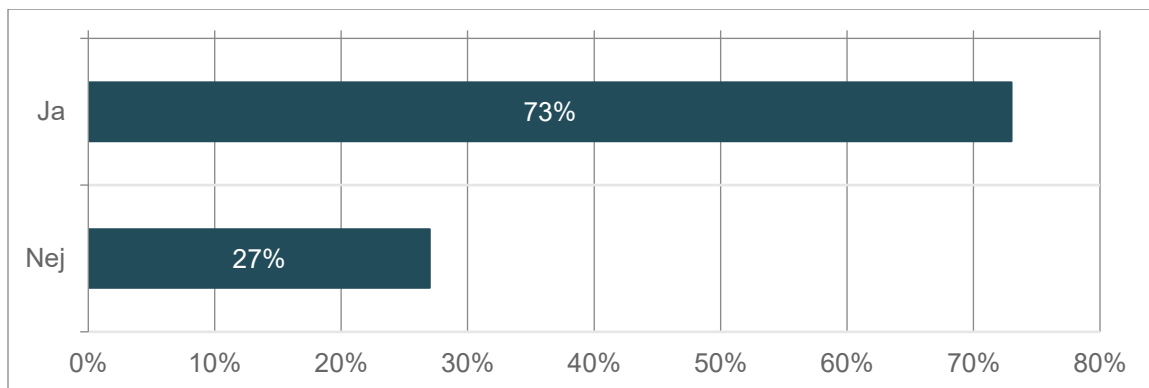
"Vilka miljörelaterade utmaningar har du märkt? (du kan välja flera alternativ)"

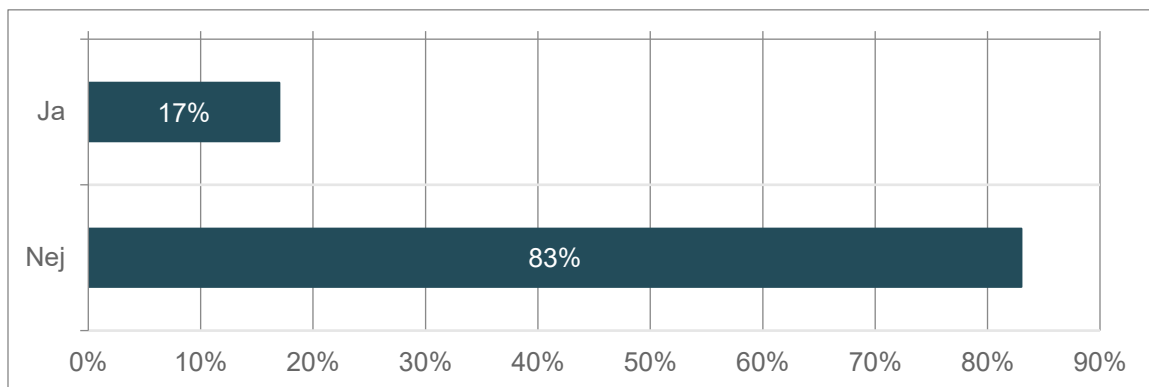
De som svarat **"Annat, vad?"** har bland annat nämnt igenväxande stränder, särskilt vid Lillsand, med ökad förekomst av vass, sjögräs och vegetation som försämrar natur- och badmiljön. Många pekar också på slitage och skador på naturen till följd av oplanerad eldning, motorfordon i terrängen, stigning, nedskräpning samt avverkning och exploatering som upplevs som okänslig. Därtill lyfts problem kopplade till husvagns- och campingområden, bristande service och underhåll samt störningar i form av buller och ökat tryck från besökare.

"Fäboda-förening"

Tycker du att projektet ska grunda en Fäboda-förening, som fortsätter med verksamheten efter att projektet avslutats?"

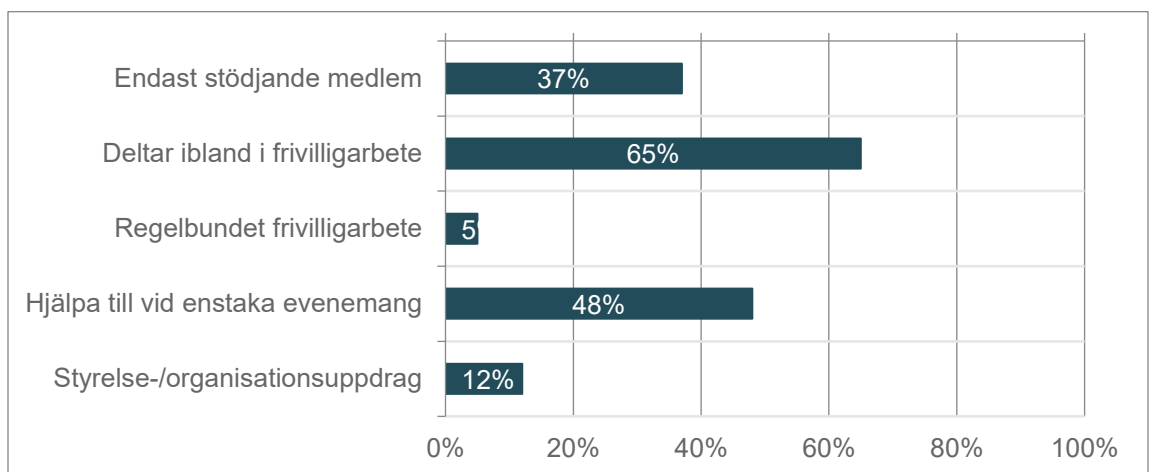

"Skulle du gå med i föreningen?"

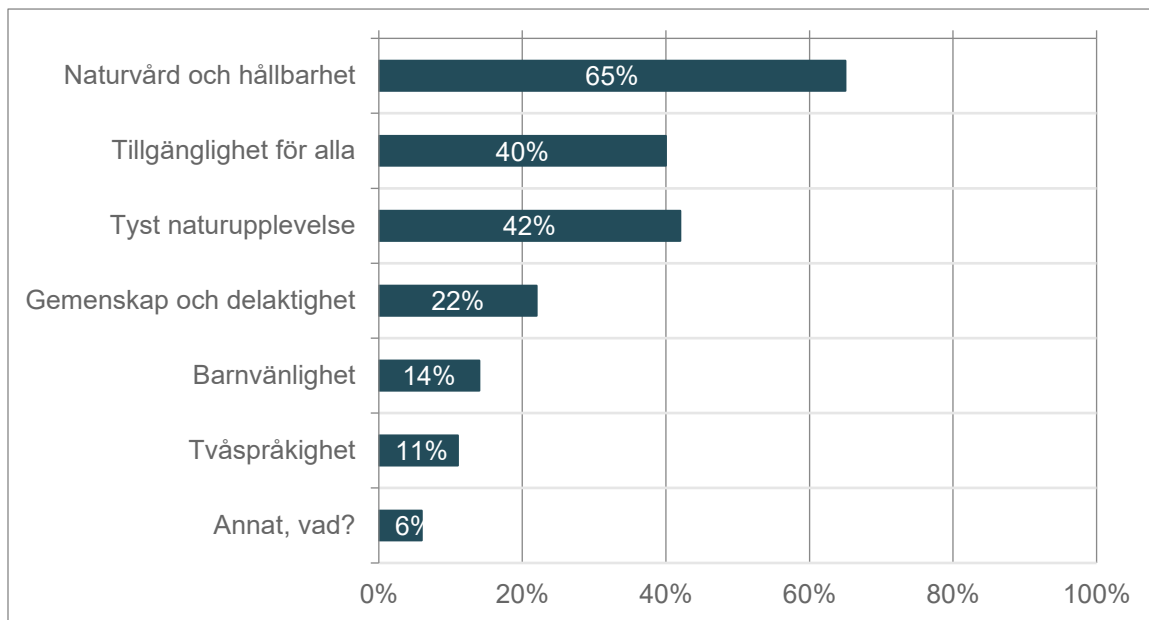

17 procent (105 personer) svarade Ja.

De som svarade Ja fick följdfrågan: *"Vilken typ av deltagande skulle passa dig? (du kan välja flera alternativ)"*

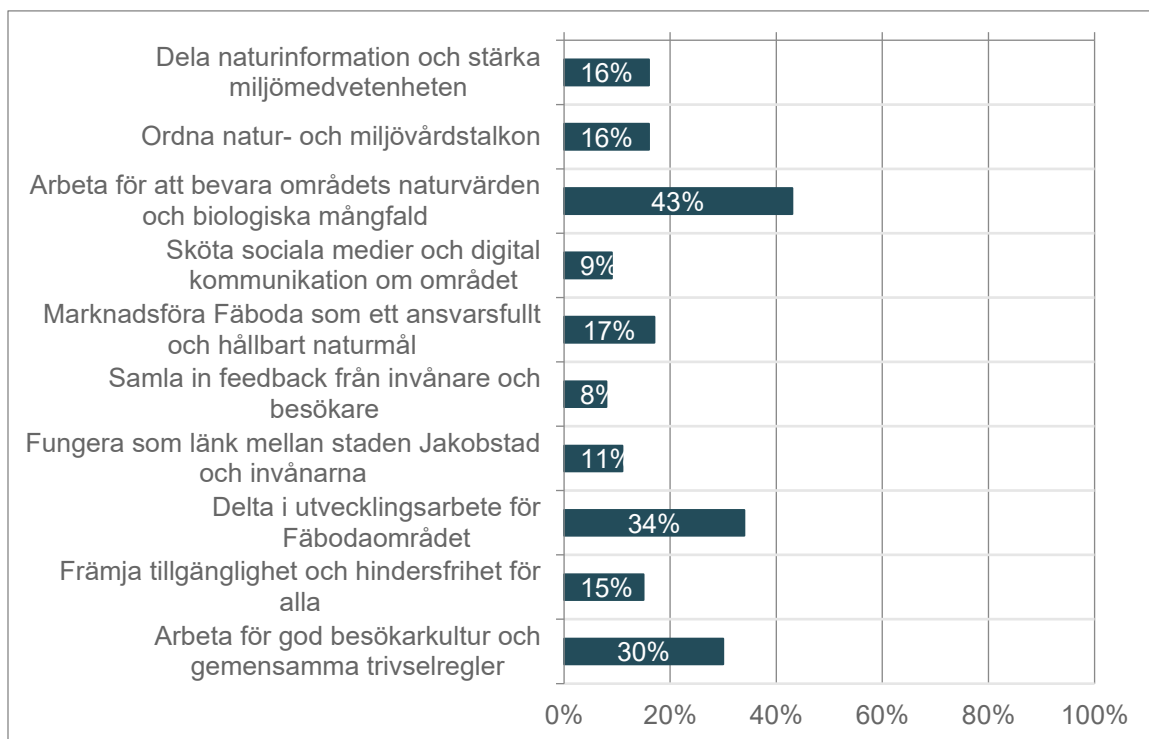

"Vilka värderingar borde främjas genom föreningens verksamhet? Välj de två du tycker är viktigast."

De som svarat ***"Annat, vad?"*** har betonat vikten av att värna och respektera naturen, begränsa exploatering och minska slitage, samtidigt som områdets lugn och naturarv bevaras. Samtidigt lyfts behov av kontrollerad utveckling med bättre service, turistanpassning och kommersiell verksamhet som inte sker på naturens bekostnad. Öppenhet, samarbete, flerspråkighet och att ta hänsyn till olika användargrupper – såsom boende, besökare och näringsidkare – framhålls också som centrala värderingar.

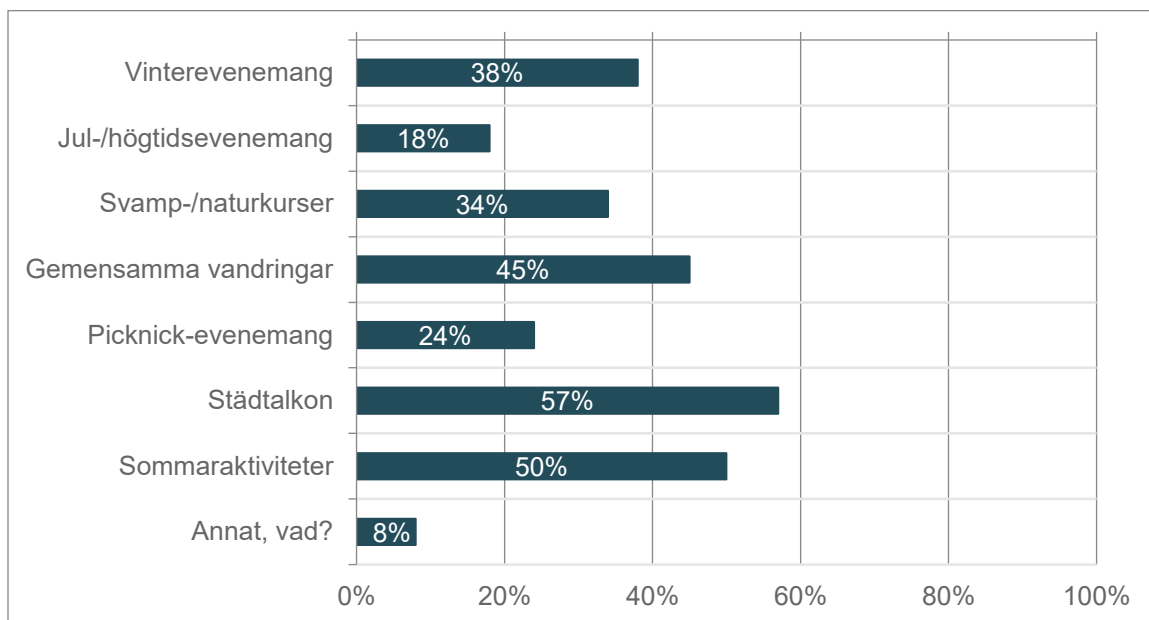
"Vad borde en Fäboda-förening göra? Välj de två alternativ som du tycker är viktigast."

"Vad borde föreningen inte göra?"

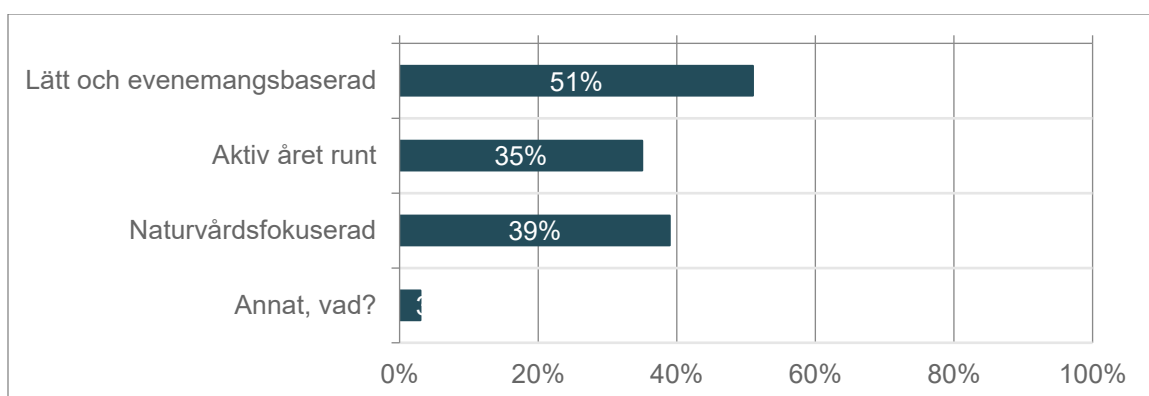
130 personer besvarade denna frivilliga fråga. En tydlig majoritet anser att föreningen inte ska bidra till exploatering, kommersialisering eller massturism som riskerar att förstöra Fäbodas natur, lugn och tillgänglighet för allmänheten. Föreningen bör heller inte driva politiska intressen, agera maktutövande, ta över stadens ansvar eller gynna enskilda grupper såsom långvariga husvagnsboende. Många betonar också att föreningen inte ska initiera stora evenemang, nybyggnation eller verksamhet som ökar slitaget på naturen eller begränsar områdets öppna och inkluderande karaktär.

"Vilka typer av evenemang borde föreningen ordna? (du kan välja flera alternativ)"

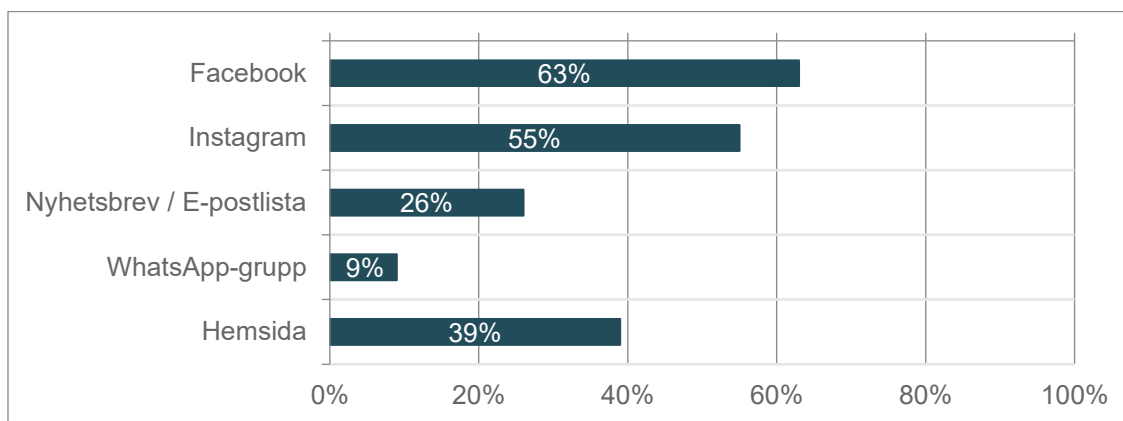

En stor del av de som svarat **"Annat, vad?"** betonar att föreningen bör ordna få eller inga evenemang alls och att området i första hand ska få förbli en lugn naturmiljö. Bland dem som föreslår arrangemang lyfts främst småskaliga, natur- och välmåenderelaterade aktiviteter såsom yoga, meditation, lätt motion, vinterbad samt lågmälda kulturinslag. Informations-, diskussions- och pedagogiska evenemang om miljö, hållbarhet och naturvård samt inkluderande barn- och ungdomsaktiviteter nämns också som önskvärda, förutsatt att de inte leder till kommersialisering eller ökat slitage på naturen.

"Hur aktiv borde föreningen vara? (du kan välja flera alternativ)"

”Hur skulle du helst följa föreningens kommunikation? (du kan välja flera alternativ)”

”Vad betyder Fäboda för dig?”

358 personer besvarade denna frivilliga fråga. För de flesta representerar Fäboda en mycket viktig plats för lugn, återhämtning och kontakt med naturen, nära havet, skogen och öppna landskap. Området beskrivs ofta som ett andningshål, en oas eller ett ”vardagsrum” som bidrar starkt till välmående, livskvalitet och mental hälsa året runt. Många lyfter även starka känslomässiga band till Fäboda genom barndomsminnen, gemenskap, familjeliv och traditioner. Den orörda och relativt oexploaterade naturen framhålls som Fäbodas största värde och något som bör bevaras för framtida generationer. Samtidigt uttrycks önskemål om förbättrad tillgänglighet, särskilt när det gäller säkra cykelvägar, parkering och grundläggande service. Över lag betonas att eventuell utveckling måste ske varsamt och med naturens lugn, öppenhet och tillgänglighet för alla som utgångspunkt.

NÄSTA STEG

Fäboda-projektet tackar invånarna för deras svar och engagemang!

Ur svaren kan man tydligt utläsa att området fortsättningsvis är ett viktigt besöksmål för invånarna, och en plats för återhämtning och avkopplande naturupplevelser. Intresset för en Fäboda-förening är stort, och projektet tar detta önskemål på stort allvar. Det finns också ett tydligt intresse för att arrangera hållbara, småskaliga och naturnära evenemang med minimal påverkan på den underbara naturen på området. Projektet har under det senaste året testat bland annat städtalkon, yoga och svampkurser och det finns all potential för en förening att förvalta arvet från dessa experiment, samt vidareutveckla dem på ett för naturen respektfullt sätt. Nästa steg i anslutning till detta är att bjuda in invånare, sommargäster och övriga besökare samt vänner av Fäboda till diskussionstillfällen över gemensamma trivselregler.

Följ gärna **@ourfaboda** på Instagram och **Our Fäboda** på Facebook för aktuell information, samt naturligtvis även staden Jakobstads informationskanaler. Nästa städtalko ordnas i Lillsand den 16.5.2026 och vi hoppas så många som möjligt har tid att delta. Tack än en gång för era svar!

Mera information:

Sven Söderholm, projektledare vid Centria, tel. 050 473 2085, sven.soderholm@centria.fi